

Cnemidocarpa mollispina

Ankarsjöpung

Ordning: Stolidobranchiata, **Familj:** Styelidae (sjöknoppar), **Släkte:** *Cnemidocarpa*, **Art:** *Cnemidocarpa mollispina* - ankarsjöpung Ärnback-Christie-Linde, 1922 **Synonymer:**

Kännetecken

En liten, solitär art med ett långt, rotliknande utskott - ett litet ankare - som förtöjer djuret i lösa bottnar. En nordlig art som på senare tid har visats sig vara ganska vanlig i norra Öresund.

En liten, solitär art som är äggformig eller rund och mindre än en centimeter lång. Båda sifonerna sitter på djurets översida. I motsatta änden (dvs. vid basen) har den i stort sett genomskinliga manteln ett långt, rotlikt utskott som är förgrenat och ungefär lika långt som kroppens diameter. Hela manteln är dessutom täckt av en mängd pyttesmå, trådlika utskott inklädda med skalfragment, sandkorn m.m.

Inre anatomi: Gälkorgen har ett ganska litet antal (12-17) enkla muntentakler av olika storlek. Gälkorgens veck är outvecklade och svåra att se från utsidan, men de inre längsgående blodkärlen är grupperade så att de motsvarar fyra rudimentära veck på vardera sidan. Flimmerorganet är öppet hästskoformigt. Rygglisten har släta kanter utan flikar. Det finns flera gonader på vardera sidan av kroppen, men det finns bara en endokarp (droppformig utbuktning av mantelväggen) på vardera sidan (i höjd med basen av atrialsifonen) samt några enstaka endokarper som sträcker sig in i tarmslingan. Tarmen är S-formig, och analöppningen har en loberad kant. Magen har tydliga veck, och övergången mellan mage och tarm är tydlig.

Utbredning och status

Ankarsjöpung beskrevs ursprungligen från vattnen vid Kolahalvön. Senare har den hittats i Öresund, där den kan vara ganska vanlig i de norra delarna, samt vid Färöarna.

Ankarsjöpung är beskriven från Öresund, där den fram till 60-talet uppges ha haft en talrik förekomst på sandiga bottnar mellan 27 och 40 meters djup (referens Lutzen Danmarks fauna). Inga andra kända lokaler är kända från svenska vatten. Arten har i övrigt en arktisk utbredning, och är påträffad på Kolahalvön (Jan Mayen). Då arten är mycket liten och därtill sand- eller skalklädd är det dock tänkbart att den är förbisedd.

Ekologi

Ankarsjöpung har huvudsakligen samlats in från mellan 20 och 100 meters djup, men den har också påträffats på mer än 900 meters djup vid Färöarna. I motsats till många andra solitära sjöpungar trivs denna art på bottnar med mjukt sediment, t.ex. dy eller finkornig sand - ibland med inblandning av skalfragment. I övrigt är artens biologi dåligt känd.

Hot

Eftersom så få fynd av arten föreligger, och vår kunskap om dess ekologi är begränsad så går det i dagsläget inte att säga huruvida den är utsatt för något specifikt hot.

Åtgärder

En ökad kunskap om arten, dess ekologi och status i svenska vatten är önskvärd

Övrigt

Namngivning: *Cnemidocarpa mollispina* Ärnäck-Christie-Linde, 1922. Tunicata. Kungliga Svenska Vetenskapsakademiens Handlingar 63(2): 28.

Etymologi: mollispina = mjuktaggig; mollis (lat.) = mjuk; spina (lat.) = tagg.

Uttal: [Knemidokárpa mollispína]

Litteratur

Nationalnyckeln till Sveriges flora och fauna. Lansettfiskar-broskfiskar. Branchiostomatidae-Chondrichthyes. 2011. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Hansson, H. G. 1998. Sydiskandinaviska marina flercelliga evertebrater utgåva 2. Länsstyrelsen Västra Götaland.

Författare

Thomas Stach & Hans G. Hansson 2011 (Kännetecken, Ekologi och Utbredning, bearbetad av Ragnar Hall, ArtDatabanken). Anna Karlsson (naturvårdsinformation).